

«Жашау журтла» деген программатта энци эс бургандыла

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

Миллет программасын кыраа уа 29 бурку бар эди да, ала барысы да толтурулгандыла.

Федеральный закондотельствода тохташтырылган кыауумун жашау иледе бля жалчылуу жаны бля кыраа болчанын толтуруу» деген подпрограммасын Кысабарты-Малкпар

ханнга кыра. 2009 жылда алыл кыауумлаага 93 сертификат берилгенди. 2010 жылга уа кыраанын жаңыдан болушуга керек болган 103 адам кырагында.

ролдан кетерилгендиле. Кырааны иелигинде болган бир кырауу объектлени муниципальный иеликке беруино юсонден бир кырауу буркуну да кыабил керюлгендиле.

Ахырында экономиканы айнуту эмда статусу алы министр Мусуланы Алий Тырнауаада рекреация комплексини кыраууну юсонден проект бля шаштырылган этгенди эмда аны жарашдырганла инвесторла бля селешуиле башлар ючюн, аны кыабил этиуно юсонден Правительствону буркутуна ыргызалык бериле керек болганын билдиргенди. Ол айтханга кыра, буркукда юч аны ичинде проектде кергюзюлген ишлени тамамлауу амаллары, ол санда Тырнауаада ишенирик аааром кыалайда орнатылыгы шарт тохтадырылыгыра керекдиле. Проект КъМР-ни Президентинде Инвестицияла жаны бля советни кыабил этилгенин эсигизге салабыз. Правительствону жайлауунда дуоозоген битеу волорпаста кыра тиийишл бегимге кыабил керюлгендиле.

ТЕКУЛАНЫ Хаа.

Ичи бля Михаил Афаащогон 2002-2010 жыллага жарашдырылган «Жашау журтла» деген федеральный программаны «Гражданинаны

Республикда толтурууу жалчылуу юсонден» Правительствону бегими кыабил толтурулганыны юсонден да билдиргенди. Ол айт-

Жыйылында Кысабарты-Малкпар Республиканы Правительствоуу бир кыауу бегимлери толтурулганлары бля байламлы конт-

Мамырлыкканы, келишиуюлюккю эм башха салыргыа

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

Докладчы эл миолкде хайырлангылган сорюу жерлерден адам башына тергенде кыабил бир жетгенини шарт тарихларын келтиргенди. Алай бля ол Элбрус районда 0,54 га, Бахсан районда 0,78 га, Зольск районда 1,2 га, Терский районда 1,86 га, Май районда 1,65 га, Прохладна районда 2,35 га, Черек районда 0,56 га эм Чегем районда 0,5 га боланды. Былай шарттадан сора тау районлада жашаганлада жерле кыабил бля кеп болганларын анылаган бек кыабилди.

Андан сора сзюно Суфиян Юеуэровни Газаланы Мухтарга бергенди. Ол бек алга озган жыл «Аланга» кыаллыл жыл болганына эс белгенди. Аны айтханына кыра, организация 24 заседании бардыргандыла. Аны жамын пландан тышында өтюрюрге тошгонди. Дагында ол малкпар халкыны УПТ сьездин бадырчыларына эл кыабилди. Аны волорпаста сзюер онг болганын билдиргенди.

Газа улу кыска сзюонде белгилеген жаксууладан бир» республикда коррупция улуу болганынды. Ол билдиргенди, бир кыауу бай адамла приватизация этилмеген жерлени сатып

Аны ызындан пресс-конференцияда Кызаакланы Юрий селешгенди. Кесини кыска сзюонде ол аспам эс жерле бля байламлы волорпуу сылтауга чыгарган, аны юсо бля уа кесерлерин башха мурастарына жетерге союгенлеге белгенди. Ол чертгенине кыра, аланы жолларын шендо кесмесек, арда кек болукуда.

Бизни биогюнолкде бек улуу байлыгыбыз - мамыр жашауубуз бузулмагананды. Аны себепли, не кочоубозно да салып, анга заран тошмормеге керекбиз», дегенди ол. ызы бля «Аланы» келечилери журналистлени бир кыауу сорууларына жууалпа бергенди.

Тяппасхананы Аминат. Суратны МАМАИЛАНЫ Алий алганды.

СУРАТДА: Абашланы Магомед, Бейпалааны Суфиян, Газаланы Мухтар.

БРИФИНГ

Таукеллик селейтиллик туююлдю

Бу койнде КъМР-ни МБД-да болганды брифингде хрилана милицияны озган жылда ишени итгарлы чыгарылгандыла. Ол службаны таматасы КъМР-де ич ишени министрни биринчи заместители милицияны полковникни Наурби Жааборов, Уголовный розвск бекюмоно начальныи милицияны полковникни Анатолий Барсагов республиканы аспамлы информатция органыларыны журналистлери бля ушакларында сау жылны ичинде республиканы милицияны, ол санда криминал жаны бля аманлыкчылыктын эс белгенди. Шарттаны ишленине багза бергендиле.

Ала мурадырлык этгенинде башлап юйле тонауучулаа, законсуз наркотикле, сауулта сатханнаагыа дери да кыабил аманлык ишле этилгенлерини, аланы ачыккалуу не халда болганыны юсонден колгопе келтирип айтхандыла. Сзю ючюн, Наурби Борисович былай бир кыауу шартха айырып эс бурганды: тонау, чабыуулык этюу, уручулык дегенча аманлыкканы сыны хазна азаматгыанды. Ол угай, бир ишлери уа кеп окума болгандыла. Сзю ючюн, дерт этип адам өлтюрюу, 2008 жыл бля

тентештиргенде, 116 процентге өсгенди. Полковник Жааборов, аманыял ишлени ачыккалуу юсонден сзюон андан ары бардыра озган амирноо 90-ны жылларыннан бери республикда эндиго дери табылмай, терокликерине жорукдурулмау тургунана мингле бля саналганынанды да айтханды. Ол а республиканы жамаатына асыры аур жюкдо.

Журналистле эндиго дери этилген эм бу койнде белгили болганды мурадырлык аманлыны урлау бля байламлы кеп сорула бергендиле. Алай брифингде кыатышханнадан шарт белгилеп айтчыра хазна жууап алламгаандыла.

Айхай да, криминал милицияны иши кеп болганын баямды. Анда кыулук этгенине угочулук ишлени ачыккалуу аланы ачыларын жетдирип ючюн, кеп койлерин, заманларын курораттыла. Кыалай болсада, МБД-ны бу бекюмо аманлыкчылыккы кыайсы торлюсуне кыажу кыаты жорук бардырыгга таукелди. Былай жууаплы ишине уа жамаутны болушугуна да ышанды.

ЛУКЪМАН улу М.

ФУТБОЛ

Хиддинкканы жалнасыз кыойгандыла

Гус Хиддинк энди Россейни футбол жыйымдык команда сыны тренерины куулуштуу кыабилди. Ол элге сзюо айттыра болукуду. Ол жаны бля гурушкалыкка керги халпарга ойланганды: Россейни футбол союу жаны жылдан башлап голландиялыгы иш хак элемеиди.

Тренерге футбол союоз «Футболду миллет академиясы» фондундан берилип турган ача Хиддинкканы сзюана бармай тохтаганыны юсонден журналистлеге РФС-ни генеральный директору Алексей Сорочкин айтханды. Аны билдириуине керек, ол ишени осымо национ факс бля офисго НАФ (Национальная академия футбола) жибергенди. Аны бля бирге уа июньну ахырына дери жарашдырылганды контрактны бузугга союогенини юсонден Хиддинк кыра уа бир зат да айтмаганды. Белгилисича, Россейни ол башчылык эткен команда сыны дунияны чемпионона тошмагандыны себепли, голландиялы тренер ол

ишени кесине заран тошморей этигино юсонден не заманда да билдирге эткенди. Хау, биз Хиддинкге контракт ючюн ача тезеуно, кертик бля да, тохтаганды», дегенди «Футболду миллет академиясы» фондуну таматасы Сергей Капюков. – Биз Гуска иш хаккыны 2010 жылда 1-чи январьга дери тейленчи юсонден Виталий Мутко бля келишим этген эдик. Энди уа Хиддинкге ача телеп башлаагырыбызны бля башламалыгыбызны юсонден оуно Февральда РФС-ни президентини куулуштуу жаны адам салынганчадан сора этилдики. Белгили болганына кыра уа, айырыула 3-ию

Февральда бардырылгыкыдыла.

Аны бля бирге аны юсонден волорп бюгонолкде окуяна Гусу кесини оюмуна керкелтиргенди болукуду. Голландиялы тренер Россейни жыйымдык команда сындан кетеригени бля кетезилгени юсонден алыкча бир сзюу да айтмаганды. Ары дери уа ол РФС-ни президентине баш претендент Сергей Фурсенко бля тобошорге керекди. Болсада Хиддинкканы «Ювентусу» башчы кыауум кесини куулуштуу союени да белгили шартды. Италияны чампоionato артык жетимишл болмаганды. «Старая синь-ора» команда Италияны Кубуго ючюн матчыны «Наполи» бля баран ючюн ингириде бардырылгыды.

Хиддинк ары кыра деген оюм бюгонолда тутхулу болукуду. Италияны информатция органа билдиргендира, Хиддинк бля келишим болууганда окуяна этилип болууганда. Аны бля бирге уа голландиялы тренер кесини жыллык жалнасыз 7 миллион евродан 5-те тошорюрге ырызалыгын билдиргенди.

Футболу сойген Россейиле уа Интернетде тренер кетерге болуугуно юсонден халпарга бери кыатышандыла. Алай, фанатланы оюмларына кыра уа, Хиддинкге чынты хормала керекдиле, Россейни жыйымдык командасы бля алай жетчимме этилмалгытын ол уста биледи. «Ювентусча» даражалы клуб бля болукуда. «Известия» газетден.

Кыайда да махтаулу болганды

Кыашхатауу Улбашланы Чуканы жашу Хусейини 1942 жыл чаккырыган эдиле аскерге. Анга ол заманда туюл онегиз жыл да толмаган эди. Ростовда, аны Владивостокка аскер училищеге жиберилге деп оуноу

лып эдиле» - деп эсгериле ветеран, Тегеректе да бир кыраый деп, Улбаш улу бир жанырак кетгениле, арлакыда турган немисиле топадан атырдыла. Аладан бери уа Хусей кеткен жерде чачылды. Бир

Элени командиаты Лухонин деп бир тап адам эди. Урушдан кыайтханлаагы бек иги болганды ол. Хусейни мамук ездорген бригадага тамата этип салады. Андан сора уа ашазык продуктла ташып да тур-

Улбашланы Хусейини юююро.

этиледи. Анда ол анда кесинден абадан юч таулу жашха - Моксаланы Сарбийге, Анахаланы Зиудининге, Кючмелзаны Идирисге туюбейди. Сора тамалаадан тилеп, ала бля кыабилди. Улбаш улна кыол пупеметну буурардыла. Бир жол ол кыауу аскерчи нгелерли бля, илшиан атып, турган жерлерине кыайтып келе, алашаракыда учуп келген эки немисли самолет эсейдиле. Сора аням ала таба буруп, атырдып тебюрдиле. Бир заманда аладан бери, кыра топот этип, жерге чачылды. Экинчиси уа куулууды. Ардаракыда алайга душман самолётла жети, бомба кыудалды. Жаралыла, өлгюндө да болууду.

Уруш жолла кеп кыыйынлык сынатхандыла таулу жашха. Жылга озганлыкыга, ветеран аланы бирин да унутпалайды. Бир жол бизникиле немисиле бийлеп турган дуппуру улбашыра керек эдиле. Бурурк сора жашха кыарап тебюрдиле. Аны жанында, ары жанында, а жууун жауганалы, топ-оа кыуолады. Анга да кыарамай, кыларында сауутларындан атыра, бизникиле да душман таба чабыдыла. Хусей бля Анахаланы Зиудин бля бирден артык узак болмай бардыла. Алайлай Зиудин, оки тийип, жан бередди. Хусей околлагга куулууду. Фашистлени кыырып, бизникиле алайда тохташдыла. «Окпала жылы жашула бля сыры-

Кыабилди. Ачылг бек кыыкхан заманда жершлешерин, кене сабанга жиберип, будай башла окуя жийдыртханды. Ол а бек кыоркуулу иш эди. Алай бля туулганынаы жоллары бир эди - тозоклей тутмакчыга. Эки таулу тиширюу, тормеге ашырабыл деп турган заманларында, Хусей командантка айтып ийдирген эди. Ишлген жериинде ол адамлаагы эс тапдыра турганды. Кэпчюнолкожден кыайтханлы бери Улбашланы Хусей тутмакчыга ашыгады. Ажыл болмаа, өломо жокду, дейдиле. Ол алайдан кагутуулуп, азык алып кыайтды.

Сормешлени биринде Хусей аур жарала болууду. Жан союгине ок элди, кеп тобуине уа темир сынлык. Госпитальда жетирдиле. Кыаны кеп кетип, эси аууп кыалады. Муну өлгюн сунуп, докторла кыарамай турадыла. Кыалай эсе да, кеси эс жыйып, халын билдиргенден сора жашха кыарап тебюрдиле. Жан союгине багдыдыла, алай кеп туюбондиге темир сынлыкыга уа тигерге кыоркюп кыюлдыла. Биогюнолкде да ол уруш жылланы шагатыча турады.

Уфа шахарда аскер болницыда да кеп ай кеткенди. Ол кезиде халкыбыз да Азияга кычюролоуп болады. Жууукуллары Кыргызстаныни Ивановка элине тошгенини эшитип, жарасы да иги сау болуучуну, эки тагыкыга да тална, ары келеди.

Кыабилди. Ачылг бек кыыкхан заманда жершлешерин, кене сабанга жиберип, будай башла окуя жийдыртханды. Ол а бек кыоркуулу иш эди. Алай бля туулганынаы жоллары бир эди - тозоклей тутмакчыга. Эки таулу тиширюу, тормеге ашырабыл деп турган заманларында, Хусей командантка айтып ийдирген эди. Ишлген жериинде ол адамлаагы эс тапдыра турганды. Кэпчюнолкожден кыайтханлы бери Улбашланы Хусей тутмакчыга ашыгады. Ажыл болмаа, өломо жокду, дейдиле. Ол алайдан кагутуулуп, азык алып кыайтды.

Сормешлени биринде Хусей аур жарала болууду. Жан союгине ок элди, кеп тобуине уа темир сынлык. Госпитальда жетирдиле. Кыаны кеп кетип, эси аууп кыалады. Муну өлгюн сунуп, докторла кыарамай турадыла. Кыалай эсе да, кеси эс жыйып, халын билдиргенден сора жашха кыарап тебюрдиле. Жан союгине багдыдыла, алай кеп туюбондиге темир сынлыкыга уа тигерге кыоркюп кыюлдыла. Биогюнолкде да ол уруш жылланы шагатыча турады. Уфа шахарда аскер болницыда да кеп ай кеткенди. Ол кезиде халкыбыз да Азияга кычюролоуп болады. Жууукуллары Кыргызстаныни Ивановка элине тошгенини эшитип, жарасы да иги сау болуучуну, эки тагыкыга да тална, ары келеди.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Кыошаккы Билим Бери

Техниканы жашырынлыкларына туюшуне

Элбрус районда «Сабий-жаш тило ара» билим беруу учреждение (алгын ол башха атыи жюриотгенди) жыйырма жети жылдан бери ишлейди. Михаил Цаливани (ол а араны башчысы эм улму преподавательди) кыолунда юйренгенге хар жылдан да эрчимилеге кыатышдыла эм жетчимиле болдурадыла. Республика конкурслада да кеп керкелоргандыла. Мында усталыкканы жашырынлыкларына юйренип, ардаа техника жаны бля бийик окуу юйлеге киргенге да бардыла.

Бир затны юсонден энци айтырга сюеме Ара кыураганлыгы бери да мында картлатыл паркы жингыртталмаганды дерчдады (бек ахыргы мини-автомобиль 1990 жылда сатылып алынганды). Кеп жылланы ичинде хайырлангылган техника уа, айхай да, эскиргенди.

Футболу сойген Россейиле уа Интернетде тренер кетерге болуугуно юсонден халпарга бери кыатышандыла. Алай, фанатланы оюмларына кыра уа, Хиддинкге чынты хормала керекдиле, Россейни жыйымдык командасы бля алай жетчимме этилмалгытын ол уста биледи. «Ювентусча» даражалы клуб бля болукуда. «Известия» газетден.

заманда иги да жалчытхан эди. Аны себепли буюган ала эскире эселе да, хайырлары уа барды. Жангы, шендооголо картланы сатып алырга этрден бери окуяна керекли болуп турады. Арага уа жаны бля туулукуну уа районну администрациясыны башчысы Сотталаны Кыурман этгенди. Экономиканы болушуклары бля алааны жангырттыра, башхаларын кыураагы окуяна тошюп кыалады. Ара кесини мастерскойлары керекли станокла, оборудование бля да кеси ачылган

Жангы, шендооголо картланы сатып алырга этрден бери окуяна керекли болуп турады. Арага уа жаны бля туулукуну уа районну администрациясыны башчысы Сотталаны Кыурман этгенди. Экономиканы болушуклары бля алааны жангырттыра, башхаларын кыураагы окуяна тошюп кыалады. Ара кесини мастерскойлары керекли станокла, оборудование бля да кеси ачылган

заманда иги да жалчытхан эди. Аны себепли буюган ала эскире эселе да, хайырлары уа барды. Жангы, шендооголо картланы сатып алырга этрден бери окуяна керекли болуп турады. Арага уа жаны бля туулукуну уа районну администрациясыны башчысы Сотталаны Кыурман этгенди. Экономиканы болушуклары бля алааны жангырттыра, башхаларын кыураагы окуяна тошюп кыалады. Ара кесини мастерскойлары керекли станокла, оборудование бля да кеси ачылган

Анатолий САФРОНОВ. СУРАТДА: Арага южюргенел жаны картларда. Суратны автор алганды.